

Proiect EduAcces- POCU/784/6/24/139601
Evenimentele din iulie pentru identificarea nevoilor copiilor din județul Sibiu cu
părinți plecați în străinătate în vederea dezvoltării socio-comunitare

Asociația „Societatea Națională *Spiru Haret* pentru Educație, Știință și Cultură” implementează în parteneriat cu Inspectoratul Școlar al Județului Sibiu proiectul EduAcces POCU/784/6/24/139601 care are ca obiectiv general facilitarea accesului preșcolariilor și elevilor din județul Sibiu, la o societate bazată pe un sistem educațional inovator și de calitate. Proiectul a fost lansat în luna mai 2021, se desfășoară pe 31 de luni și are ca grup țintă 270 de elevi din județul Sibiu cu părinți plecați în străinătate, dintre care 10 preșcolari, 100 copii din învățământul primar, 130 elevi din învățământul gimnazial și 30 liceeni cu vârste cuprinse între 14 și 16 ani.

Axa prioritară a proiectului este *Educație și competențe*, în cadrul proiectului urmând să se organizeze următoarele activități pentru elevii din grupul țintă și reprezentanții acestora:

- Activități de suport educațional, sub formă de ore suplimentare de matematică/informatică;
- Activități de suport psiho-social - consiliere psihologică, consiliere vocațională, dezvoltare abilități emoționale, sociale, interpersonale;
- Activități de educație parentală/ consiliere socială pentru 200 de reprezentanți ai copiilor – părintele care locuiește cu acesta sau aparținătorul, în cazul în care ambii părinți sunt plecați în străinătate;

Tot în cadrul proiectului, pentru asigurarea sustenabilității acestuia din punct de vedere operațional, se realizează activități de dezvoltare socio-comunitară care au ca scop dezvoltarea unei rețele parteneriale între școli, autorități locale, instituții locale, ONG-uri și comunitate. Rețeaua, la nivel județean, va fi o punte între școală, familie și comunitate care va facilita dialogul și va crea un cadru pe termen lung pentru soluționarea problemelor copiilor cu părinți plecați în străinătate.

În cadrul activității *Dezvoltare socio-comunitară – Dezvoltare de parteneriate între școli, autorități locale, instituții locale, ONG-uri și comunitate* se vor organiza lunar întâlniri tematice pentru analiza situației copiilor cu părinți plecați în străinătate precum și pentru identificarea resurselor, posibilităților și/ sau oportunităților instituționale și financiare necesare pentru sprijinirea acestora.

Luna iulie a reprezentat debutul întâlnirilor EduAcces pentru dezvoltare socio-comunitară fiind organizate două evenimentele pentru identificarea nevoilor copiilor din județul Sibiu cu părinți plecați în străinătate. Acestea au avut ca scop prezentarea proiectului EduAcces și ceea ce își propune să realizeze rețeaua partenerială a acestuia – dezvoltarea unei structuri comunitare la nivelul județului Sibiu care să contribuie la o mai bună identificare, protecție și monitorizare a copiilor cu părinți plecați în străinătate. În realizarea acesteia la nivel de grup de lucru s-a hotărât să se înceapă cu o serie de evenimente pentru analiza nevoilor copiilor din grupul țintă, pe categorii de vârstă și cicluri de învățământ și cu invitați din școlile care lucrează cu elevii din grupul țintă.

Luni 12.07.2021 a avut loc primul eveniment EduAcces cu tema: *Nevoile emergente ale adolescenților*, realizat cu participarea a cinci licee din județul Sibiu:

- Colegiul Național Pedagogic „A. Șaguna”, Sibiu
- Liceul Teoretic „Gustav Gündisch”, Cisnădie
- Colegiul Tehnic „A.T. Laurian” Agnita
- Liceul Tehnologic „Nicolae Teclu”, Copșa Mică
- Liceul „Timotei Cipariu”, Dumbrăveni.

Evenimentele EduAcces au început cu analiza nevoilor adolescenților deoarece în viața unui elev adolescența este o perioadă plină de conflicte interioare, sprijinul unui adult fiind esențial în dezvoltarea armonioasă a acestora. Adolescența propriu-zisă ca stadiu al dezvoltării individului este o perioadă de dezvoltare cognitivă, afectivă și volițională a personalității în care se slefuește concepția despre lume și viață. Este o perioadă cu profunde schimbări biologice, fizice, psihice și morale, caracterizată prin estomparea trăsăturilor copilăriei care sunt înlocuite cu manifestări psihice individuale specifice. În plan psihologic adolescența este un stadiu cu transformări rapide și de maximă complexitate care generează conduite și noi modalități de relaționare cu cei din jur și forme proprii de înțelegere și adaptare. Transformările de multe ori tensionate și însoțite de conflicte, trăiri dramatice și multe frământări interne transformă elevul într-un nonconformist și un combatant original în ceea ce privește adaptarea la lumea interioară și îndeplinirea dorințelor proprii. Astfel, absența unui părinte poate avea impact emoțional important și se poate finaliza cu aderarea la grupuri sociale cu influență negativă asupra dezvoltării acestuia. Adolescenții au deseori tendința să opereze în sfera imaginarii îndepărtându-se de realitate, fapt pentru care apar dezamăgiri care pot conduce la scăderea stimei de sine și a motivației de a participa la activități educaționale.

Un alt aspect important de precizat în ceea ce privește adolescența o reprezintă integrarea în grupuri sociale diverse ceea ce implică exercitarea de roluri diferite: acceptă regulile părinților și profesorilor, colaborează sau rivalizează cu colegii de la școală sau din alte activități etc. Unele roluri sunt contradictorii astfel, este important ca adolescenții să aibă în jur modele umane în care să se ancoreze pentru ca acesta să poată integra și sintetiza însușirile solicitate de aceste roluri. Lipsa acestora poate duce la confuzia de roluri, însoțită de neîncredere în sine, sentimente de inferioritate, comportamente opoziționiste și alte atitudini sociale nedorite. Dezvoltarea morală, aspect esențial al socializării se realizează prin interiorizarea normelor morale ale societății în care elevul trăiește, unde își însușește ce este corect și ce este greșit. Putem spune că cele mai importante trăsături ale adolescenței sunt dezvoltarea conștiinței de sine, afirmarea propriei personalități și integrarea treptată în valorile vieții. De aici putem extrage următoarele nevoi ale adolescentului: nevoia de a-și dezvolta propria personalitate, de a se separa progresiv de părinți și nevoia de a dezvolta relații semnificative cu alte grupuri sociale. Particular putem extrapola următoarele nevoi: nevoia de a se simți încrezător în ei și abilitățile pe care le au, nevoia de a fi înțeleși și susținuți de părinți și nevoia de dezvoltare a deprinderilor de relaționare cu sexul opus.

La dezbateră din cadrul *evenimentului pentru identificarea nevoilor copiilor din județul Sibiu cu părinți plecați în străinătate în vederea dezvoltării socio-comunitare* cu tema *Nevoile emergente ale adolescenților*, au fost prezenți directorii liceelor invitate, profesori din instituțiile de învățământ și consilieri școlari. În cadrul evenimentului s-au analizat nevoile elevilor din liceu cu accent pe cele emergente mediului în care aceștia locuiesc. Nevoile emergente sunt nevoi noi care provin din mediul elevilor și se referă la situații complexe în care se pot afla elevii și care au influență asupra vieții și dezvoltării acestora. Astfel, în cazul copiilor cu părinți plecați la muncă în străinătate, lipsa părintelui pentru o perioadă scurtă sau lungă de timp, generează dezechilibre în familie și în dezvoltarea adolescenților.

Dezbateră a scos la iveală următoarele probleme cu care se confruntă adolescenții: dezvoltare emoțională scăzută, traume ca urmare a lipsei unui părinte sau a ambilor în unele cazuri, probleme de comunicare cu elevii, probleme de comportament, lipsa modelelor în viața elevilor care provoacă probleme de comunicare și afilierea la grupuri cu influență negativă, conflict de generații atunci când copiii sunt în grija bunicilor și imposibilitatea acestora de a găsi soluții la problemele cu care se confruntă copiii. Printre nevoile nesatisfăcute identificate în cadrul întâlnirii sunt nevoile de împărtășire a experiențelor personale și nevoile de consiliere psihologică și orientare în carieră. Tot în cadrul evenimentului s-au identificat soluții care pot fi implementate la nivelul clasei de elevi,

intituiției de învățământ și a comunității locale pentru acordarea de ajutor elevilor. Realizarea de consiliere de grup și personală pentru elevii care au nevoie de sprijin precum și intervenții specializate pentru gestiunea situațiilor de criză și consiliere pe termen lung, au fost listate printre propunerile cadrelor didactice. La nivelul unității de învățământ s-a constatat că sunt necesare programe de dezvoltare personală pentru elevi și pentru profesorii care, simt nevoia de pregătire suplimentară în consilierea elevilor referitor la aceste noi nevoi. La nivel local s-a constatat că sunt necesare soluții și oportunități de dezvoltare, mai ales în orașele mici, care să conducă la crearea de locuri de muncă astfel încât părinții să nu mai fie nevoiți plece în străinătate în căutarea unui trai mai bun. Pe lângă acțiuni punctuale pentru dezvoltarea parteneriatului Școală- Familie- Comunitate, implicarea autorităților locale se poate realiza prin deschiderea de centre de sprijin pentru copiii aflați în dificultate și prin lansarea de proiecte de incluziune socială .

Evenimentele EduAcces din luna iulie au continuat vineri 16.07.2021 cu o nouă întâlnire care a avut tema *Nevoile emergente ale elevilor din gimnaziu*. La eveniment au participat reprezentanți ai:

- Școlii Gimnaziale Vurpăr, Vurpăr;
- Școlii Gimnaziale „Ioan Slavici”, Sibiu;
- Școlii Gimnaziale „Radu Selejan”, Sibiu;
- Școlii Gimnaziale „Georg Daniel Teutsch”, Agnita;
- Școlii Gimnaziale nr. 23, Sibiu.

Tema evenimentului a pus sub lupă nevoile preadolescenței, a elevilor din gimnaziu, cei care în grupul țintă al proiectului sunt reprezentați de copii cu vârste cuprinse între 11 și 14 ani. Elevii de gimnaziu, se află în perioada preadolescenței când au loc multiple transformări fizice și fiziologice alături de dezvoltarea intereselor, aptitudinilor și concepției morale ale copiilor. Începe perioada de dezvoltare a conștiinței de sine iar procesele de autorefectare se intensifică și duc la acțiuni de afirmare a propriei personalități însoțite de tendința afirmării de sine. Elevul aflat în perioada pubertății dorește să fie văzut, apreciat atât de adulți cât și de colegi și membrii grupurilor sociale cărui îi aparțin și tinde să atragă atenția asupra sa în dorința de a se afirma și a fi luat în seamă. Toate aceste acțiuni sunt realizate cu scopul de a se integra social dezvoltându-și atașament față de grupul de apartenență, în parcursul de formare dezvoltându-și concepții despre lume și viață.

În gimnaziu au loc multiple transformări psihice deoarece cresc posibilitățile intelectuale, se dezvoltă abstractizarea, percepțiile și spiritul de observație devin foarte vii, fiind prezentă din ce în ce mai des observația analitică. Preadolescenții observă pentru a verifica, pentru a înțelege ceea ce-i interesează iar funcțiile atenției se dezvoltă deoarece crește capacitatea de concentrare, mai ales în domeniile de interes.

Maturizarea fizică și intelectuală este însoțită de dezvoltarea afectivă a preadolescentului care se diversifică și în același timp se complică, el simte, admiră, iubește, știe că are idealuri afective și amploarea emoțiilor depinde de semnificația pe care o au pentru preadolescent diverse fenomene, obiecte și persoane. În luarea deciziilor preadolescentul este prompt, dar în ceea ce privește acțiunea acesta nu trece totdeauna imediat la execuția ei, ci adesea amână îndeplinirea celor propuse. Astfel, în această perioadă, este important ca elevul fie înconjurat de adulți care să îi servească drept model și care să îl asculte, sfătuiască. În preadolescență, experiența este limitată și astfel există nevoia constantă de consiliere și îndrumare discretă în încercarea elevului de formare a idealului de viață și creșterea nivelului conștiinței și al conduitei morale. Astfel, lipsa unui părinte din viața copilului la vârsta pubertății, poate lăsa lacune în dezvoltare și copilul fără sprijinul fundamental a familiei unite se găsește fără repere la începutul intrării în viața independentă.

Toate aceste modificări fizice, psihice și sociale duc la apariția unor nevoi specifice dintre care amintim: nevoia de interacțiuni sociale pozitive, nevoia de descoperire a propriei identități din

perspective multiple, nevoia de autodefinire, nevoia de limite și structuri clare, nevoia de intimitate, nevoia de exprimare creatoare, nevoia de comunicare a experiențelor trăite, nevoia de activitate fizică și cunoaștere a schimbărilor fizice, nevoia de competență și realizări.

Tema evenimentului EduAcces, *Nevoile emergente ale elevilor din gimnaziu*, a adus în mediul online directori, profesori și consilieri din cinci școli gimnaziale care lucrează cu copiii din județul Sibiu care au părinți plecați la lucru în străinătate. Dezbaterile referitoare la analiza situației copiilor din județul Sibiu cu părinți plecați în străinătate a scos la iveală următoarele nevoi nesatisfăcute: emoționale, sociale, de comunicare și exprimare și consiliere vocațională. Lipsa suportului emoțional a fost prezentată de participanți ca foarte importantă mai ales în perioada examenelor cu care se confruntă elevii. Lipsa suportului emoțional și implicarea scăzută a părinților în activitatea școlară a elevilor duce la lipsa motivației de învățare, scăderea interesului pentru actul educațional, făcând elevii vulnerabili și ducând la angrenarea în activități cu anturaje nepotrivite. Fragilitatea mentală și emoțională poate duce la performanțe scăzute, comportamente sociale agresive și tendințe crescute în ceea ce privește consumul de alcool, de droguri și chiar la riscul racolării fetelor în rețele de trafic de persoane.

Evenimentul pentru identificarea nevoilor copiilor din județul Sibiu cu părinți plecați în străinătate în vederea dezvoltării socio-comunitare, a continuat cu identificarea de soluții la problemele semnalate: existența unui psiholog la care să poată apela diriginții, realizarea la nivel de clasă de grupuri de susținere pentru elevii cu părinți plecați în străinătate, crearea de anturaje pozitive formate din colegi și adulți care pot oferi copilului suport în momentele cheie și care să îi încurajeze în momentele esențiale ale dezvoltării lor. Tot la nivel de instituții de învățământ se pot organiza proiecte pentru dezvoltarea personală și emoțională, menite să crească încrederea copiilor în forțele proprii și motivația de participare la actul educațional. Nu în ultimul rând, dezvoltarea de parteneriate la nivel local și desfășurarea de activități care încurajează dialogul între școală, familie și comunitate pot fi modalități eficiente de susținere a școlilor în efortul lor de a integra elevii cu risc de excluziune socială.

La finalul ambelor evenimente pentru identificarea nevoilor copiilor din județul Sibiu cu părinți plecați în străinătate, s-a discutat despre posibili parteneri relevanți care ar putea fi atrași în cadrul rețelei EduAcces. Au fost astfel identificate instituții județene precum și locale care au printru atribuții protecția copilului precum și organizații nonguvernamentale, companii, membri ai comunității etc. care pot deveni parteneri activi în soluționarea problemelor cu care se confruntă copiii.

Activitatea din cadrul proiectului EduAcces care are ca scop *Dezvoltarea socio-comunitară-Dezvoltare de parteneriate între școli, autorități locale, instituții locale, ONG-uri și comunitate* va continua și în luna august cu analiza nevoilor preșcolarilor și elevilor din școala primară care au părinți plecați la muncă în străinătate. Ulterior analizei din luna august se vor realiza evenimente în comunități, cu participarea membrilor acestora pentru a dezvolta parteneriate pe termen lung cu autoritățile locale. Informații suplimentare despre evenimentele EduAcces pot fi consultate pe site-ul proiectului <http://eduacces.snsr.ro/> cât și pe rețelele de socializare: Facebook: <https://www.facebook.com/EduAcces-111786574472081> și Twitter: <https://twitter.com/AccesEdu>.

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

Irina Elena Andronie
Expert organizare evenimente dezvoltare parteneriate EduAcces